

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštne proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzojav: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Kranjska pri cesarju Karlu in cesarici Citi.

Dne 31. jan. so se na cesarskem dvoru na Dunaju odposlanstva avstrijskih dežel Galicije, Moravske, Zgor. Avstrijo, Stajerske, Koroške, Kranjske, Bukovine, Goriške, Predarlske poklonila Njegovemu Veličanstvu cesarju Karlu in cesarici Citi, obnavljajoč staro zvestobo do habsburškega prestola. Sprejem dežele Kranjske, ki se je vršil na cesarskem dvoru ob 3. popoldne, se je jako razlikoval od sprejema drugih dežel. Od vseh drugih dežel so prišli samo deželni odborniki z deželnimi glavarji na čelu. Samo Kranjska dežela je nastopila z odposlanstvom osemindvajsetih mož, ki so zastopali najširšo ljudsko avtonomijo.

V odposlanstvu vojvodinje Kranjske so bili: knezoškof ljubljanski dr. Anton B. Jeglič, deželni glavar dr. Ivan Šusteršič z deželnimi odborniki baronom Apfaltrernom (v uniformi), dr. E. Lamptom, dr. Karlom Trillerjem, dr. V. Peganom, dr. Iv. Zajcem, (v uniformi), nato so se vrstili v krogu poslanec knez Windischgraetz (v uniformi), župan ljubljanski, dr. Ivan Tavčar ter poslanci kanonik dekan Lavrenčič, grof Barbo (v uniformi), ravnatelj Karel Dermastia, Galle, Loj, Mihelčič, dr. Ravnihar, župnik Piber, Vehovec, Zurc, Zabret, predsednik kranjske trgovske in obrtniške zbornice Knez, načelniki cestnih okrajev Belec, Doltar, Erjavac, Hafner, Mejač, Tršar, predsednik društva za tujski promet dr. Krisper, predsednik obrtnopospeševalnega urada Kregar.

Višji dvorjan je potrkal s palico na tla in visoka vrata so se odprla, vstopil je cesar Karel, ob njegovi strani pa cesarica Cita. Tedaj zakliče deželni glavar dr. Ivan Šusteršič: Njuni cesarski in apostolski Veličanstvi, „Zivio!“, nakar so zadoneli navdušeni „Zivio!“ - klici po dvorani. Cesarska dvojica je bila očitno prijetno presenečena. Cesar in cesarica sta na ta pozdrav odgovorila z veselimi smehljajem in sta z roko odzdravljala.

Nato je tolmačil deželni glavar dr. Ivan Šusteršič čustva prebivalstva kranjske dežele. Njegovo Veličanstvo cesar Karel je odgovarjal s krepkim glasom:

Zahvaljujem se Vam za Vašo izjavo lojalnosti. Prebivalstvo dežele Kranjske je dalo v več stoletni pripadnosti dedni hiši opetovano slavne dokaze dinastične zvestobe in vdanosti. Požrtvovalnost obeh v deželi stanujočih narodnosti v sedanjem težkem boju in z junaštvom zvezana zvestoba kranjskega vojaka Mi daje trdno jamstvo, da bo ostala Moja ljubljena vojvodina Kranjska, ki si je lahko svesta Moje očetovske naklonjenosti in skrbi, vedno trdna in zanesljiva opora Mojega prestola in Moje države. Naj Bog ohrani krasno deželo Kranjsko! (Ta stavek v slovenskem jeziku. Op. uredništva.) Posredujte svoji domovini Moj cesarski pozdrav.

Ko je izpregovoril cesar Karel slov. besede: „Bog ohrani Mojo zvesto, ljubo kranjsko deželo!“ se je polastila članov deputacije globoka ginjenost — te cesarjeve besede so bile izgovorjene v pravilni slovensčini — ob sklepu cesarjevega govora pa so zopet zadoneli mogočni naši „Zivio!“, kot sveta prisega naše zvestobe.

Nato je deželni glavar predstavil Veličanstvu vse člane deputacije. Cesar je skupno s cesarico šel do vsakega člana deputacije in vsakega z največjo ljubeznivostjo nagovoril, vsakemu dal roko, mnogim pa je podala roko tudi cesarica.

Ko sta se cesar in cesarica po končanem cerklu poslovila od odposlanstva in sta že stopila do vrat, so še enkrat jima zadoneli hrležni „Zivio!“ - klici. Cesar in cesarica sta se še enkrat obrnila in se smehljajoč zahvaljevala.

Sprejem naše deputacije po cesarju in cesarici je napravil na vse navzoče tako globok in trajen vtis, ki ga nihče ne bo pozabil, kdor je imel srečo biti član tega zgodovinsko važnega po-

slanstva. Dežela Kranjska in vse njeno prebivalstvo je globoko hvaležno za izredno milost, s katero je bilo sprejeto naše odposlanstvo. Program, ki ga je tolmačilo naše odposlanstvo na Dunaju, je bil in bo vedno program celega našega naroda. Naš narod bo zato iskreno

pozdravljal impozantni skupni nastop najboljših svojih mož pri tej krasni patriotski manifestaciji kot jasen dokaz, da je avstrijska misel tisto, kar naj nas na jugu združi v srečo našega naroda in v najbeljšo obrambo vsem Slovincem drage Avstrije.

Prelom med Ameriko in Nemčijo

Zedinjene države pretrgale diplomatske zveze z Nemčijo.

London, 4. februarja.

Vlada Zedinjenih držav ameriških je izrekla pretrganje diplomatskih zvez z Nemčijo. Predsednik Wilson je to sporočil kongresu. Nemškemu veleposlaniku grofu Bernstorffu so izročene listine in ameriški veleposlanik mr. Gerard v Berlinu je dobil naročilo, da zapusti Nemčijo.

Washington, 3. februarja. Predsednik Wilson je spomnil v svojem sporočilu kongresu na ameriško noto Nemčiji z dne 8. aprila 1916. po torpediranju „Sussex“, na odgovor Nemčije na to noto z dne 4. maja in na odgovor Amerike dne 8. maja, v katerem so bile nemške obljube sprejete. Wilson je rekel, da Nemčija na noto ni odgovorila. Nato je citiral Wilson iz nemškega memoranduma z dne 31. januarja ter rekel: Z ozirom na to izjavo, ki nenadoma in brez poprejšnjega migljaja preklicuje v nemški noti dne 4. maja dana svečana zagotovila, nima vlada Zedinjenih držav nobene izbire, ki bi se dala zediniti z dostojanstvom in častjo Zedinjenih držav, kakor da gre ono pot, ki jo je naznanila v svoji noti z dne 8. aprila za slučaj, da bi Nemčija ne hotela opustiti svojih metod podmorske vojne. Zato sem naročil Lansingu, da sporoči Bernstorffu, da so diplomatski stiki z Nemčijo pretrgani, da se ameriški veleposlanik v Berlinu odpokliče in da se Bernstorffu izroče potni listi. Kljub temu nepričakovanemu koraku in kljub temu globokega obžalovanja vrednemu preklicu njih zagotovil, danih naši vladi v trenutku najbolj kritične napetosti v odnosih med obema vladama, se obotavljam misliti, da nemške oblasti v resnici nameravajo storiti to, za kar se smatrajo, kakor so nam sporočili, za upravičene. Nikakor ne moremo verjeti, da se ne ozirajo na staro prijateljstvo obeh narodov ali na svojo slovesno obveznost in da bodo v svojevoljni izvršitvi svojega neusmiljenega pomorskega programa uničevali ameriške ladje in ameriška življenja. Samo resnično očitnim dejanjem bom mogel verjeti. Če bi se izkazalo moje vkoreninjeno zaupanje v njih preudarek in njih pametno previdnost kot ne-utemeljeno, če bi se žrtvoval ameriške ladje ali človeška življenja v brezobzirnem kršenju mednarodnega prava in načel človečnosti, bom prosil kongres za pooblastilo, da smem uporabiti sredstva, ki so potrebna, da branim naše pomorščake in državljane pri izvrševanju njih mirnih in legitimnih podvzetij na odprtem morju. Manj ne moremo storiti. Smatram za gotovo, da bodo storile vse nevtralne vlade iste korake. Mi ne želimo sovražnega konflikta (dobesedno: „hostile conflict“) z nemško vlado. Mi smo odkriti prijatelji nemškega naroda in želimo resno ohraniti mir z vlado, ki je njega glasnik. Mi ne bomo mislili, da nam je sovražna, razen če pride tako daleč, da moramo tako misliti, in mi ne nameravamo ničesar drugega, kakor pametno obrambo brezdvomnih pravic našega naroda. Mi hočemo ostati zvesti le prastarim načelom našega naroda ter braniti naše pravice do svobode pravičnosti in svoje življenje pred nasilnostjo. To so temelji miru in ne vojne. Naj bi bog storil, da nas ne izzovejo akti namenoma izvršene krivičnosti s strani vlade Nemčije, da to branimo.

Konfiskacija nemških pomožnih križark.

Berlin, 5. februarja. Kakor pravijo semkaj dospele vesti je vlada Združenih držav zasegla

poletnih trgovskih parnikov tudi nemške pomožne križarke, ki se nahajajo v ameriških pristaniščih. Moštvo teh pomožnih križark je bilo internirano.

Amerika se pripravlja na vojno.

Washington, 5. februarja.

Kongresu je bil izročen predlog za najetje posojila v znesku 500 milijonov kron v svrhu priprave armade in mornarice in odpora proti vsake-mu nastopanju elementov, ki simpatizirajo z Nemčijo. Mornariški tajnik Daniels je priporočal ladje-delnicam in brodovnim postojam, da izvršijo primerne varnostne ukrepe.

Zakonodajni komisiji senata je bilo naročeno, da naj uvažuje, kako bi se dalo ščititi Zedinjene države pred zarotami, ki bi mogle nastati iz prurušenja diplomatskih stikov z Nemčijo.

Amsterdam, 4. februarja. Nemški parnik „Kronprinzessin Cäcilie“ je bil v Bostonu zasežen.

V Panami so bili konfiscirani 4 parniki družbe Hamburg - Amerika, ki se nahajajo tam že od izbruha vojne.

Rotterdam, 5. februarja. Med v Ameriki zaseženimi nemškimi parniki se nahaja tudi parnik „Vaterland“, največja ladja na svetu, ki je 58.000 ton velika. V pristaniščih na Filipinah je bilo zaseženih 22 nemških parnikov.

Vojne priprave v Ameriki.

„Journal“ javlja iz Washingtona: Amerikansko vojno brodogradnjo, ki se je nabajalo pri Antilah, je bilo poklicano domov ter bo križarilo v Atlantskem oceanu.

Rotterdam, 5. februarja. „Daily News“ javljajo iz Washingtona: Mornariški minister je odredil mobilizacijo vojnobrodovne divizije, ki se nahaja v Kubi.

Iz Baltimora je došel v Washington bataljon milice, da straži vladna poslopja in spomenike. Tudi v drugih mestih so se izvršili enaki ukrepi. Straže v municijskih tovarnah so bile ojačene.

Amerikanci se navdušujejo za vojno.

Haag, 5. februarja. V New Yorku so banke in trgovine razobesile zastave, ko je dospela vest o prelomu z Nemčijo. Množica je burno pozdravila Wilsonov korak. Tudi iz Montreala poročajo o podobnih manifestacijah.

Odpoklic ameriškega veleposlanika.

Berlin, 5. februarja. Ameriški veleposlanik mister Gerard je zahteval danes popoldne svoje listine.

Španska prevzela zastopstvo ameriških interesov

Washington, 4. februarja. Zastopstvo ameriškanskih interesov na Nemškem prevzame Španska.

Prva potopljena ameriška ladja.

London, 3. februarja.

Ameriški parnik „Housatanik“ (3143 ton) je bil potopljen.

Neposreden izbruh vojne prepreden.

Amsterdam, 6. februarja. Washingtonski korespondent londonske „Times“ javlja: S tem, da je bil parnik „Housatanik“ posvarjen, predno je bil potopljen in s tem, da se je s posadko humano postopalo, je bila neposredna nevarnost vojne očitno prepredena, ker v Washingtonu tega

dogodka ne smatrajo za dejanje, ki bi bilo v nasprotju z obljubami Nemčije. Navzlic temu ostane položaj zelo napet. Povrh se bo neomejena vojna podmorskih čolnov šele pričela. Medtem dokazujejo razni znaki, da bo predsednik Wilson proti Nemčiji postopal s skrajno preudarnostjo.

Astro-ogrška — Amerika.

Dunaj, 4. februarja. Zunanji minister grof Czernin je imel danes enourno konferenco z ameriškim veleposlanikom mr. Penfieldom.

Rotterdam, 6. februarja. „Nieuwe Rotterd. Cour.“ prinaša brzojavko lista „Times“ iz Washingtona, glasom katere bo ostal avstro-ogrski veleposlanik tam. Predsednik želi, da ostane grof Tannowski v Washingtonu, da bodo imele Zedinjene države še kolikor toliko vpliva na ravnanje z vjetniki v deželah, zavzetih od centralnih držav. Razentega upa predsednik, da bo s pomočjo Avstro-Ogrske mogoče tudi v drugem oziru izboljšati položaj. V Washingtonu ne smatrajo prekinjenja diplomatskih zvez še za neobhodno predigro vojne. Washingtonski poročevalec „New York Times“ poroča temu nasproti, da se bodo pretrgale diplomatske zveze tudi z Avstro-Ogrsko.

New York, 3. februarja. (Brezlična brzojavka zastopnika Wolffovega urada.) Glasom poročila „Associated Press“ iz Washingtona, ni mogoče z gotovostjo izvedeti, ali bo prelomu z Nemčijo sledil podoben prelom z Avstro-Ogrsko. Ker pa je Avstro-Ogrska podpirala ravnanje Nemčije, je pričakovati tak prelom, če še ni izvršen.

Švica ostane nevtralna.

Köln, 6. februarja. „Kölnische Ztg.“ javlja iz Curiha: Za gotovo se smatra, da je švicarski zvezni svet Wilsonovo povabilo odklonil. Odgovor je bil Wilsonu že izročen. Švica ne opusti svojega strogo nevtralnega stališča.

Nizozemska in podmorska vojna.

Haag, 6. februarja. Začetkom današnje seje druge zbornice je podal predsednik ministrskega sveta in zunanji minister Cort van der Linden tole izjavo:

Resni dogodki dajejo vladi dela. V tem trenutku še ni mogoče dati o tem kako poročilo. Vlada ne bo zamudila, dati zbornici, kakor hitro bo to v interesu dežele, vseh informacij. Nobenega vzroka ni za posebno vznemirjenje.

Pravi vzrok preloma med Ameriko in Nemčijo.

Wolffov urad javlja: Z ameriške in sovražne strani se skuša utemeljiti prelom med Ameriko in Nemčijo s trditvijo, da je Nemčija brez vzroka preklicala svoje svečane obljube. Temu nasproti se odločno poudarja, da si je Nemčija v notri 4. maja pridržala popolno svobodo nadaljnjih odločitev, če bi se Anglija ne povrnila glede svojega vojevanja v meje mednarodnega prava.

Predsednik Wilson pa v tem oziru ni ničesar storil, temveč je mirno trpel, da je Anglija še naprej kršila mednarodno pravo.

Široki krogi Nemčije so zato vedno bolj prepričani, da je iskati pravi vzrok Wilsonovega nastopa v težavnem položaju entente, povzročenem po poostreni podmorski vojni. Poostrena podmorska vojna je povzročila, kakor smo pričakovali, da je bila nevtralna plovba takoj v dalekosežni meri ustavljena; opasno dalekosežnost tega dejstva je ententa pravilno spoznala. Dokaz temu je govor Lloyda Georgea. Ako je torej Wilson povzročil, da so Zedinjene države, ki so v mnogem oziru ozko zvezane z entento, takoj nastopile, je videti v tem rešilno akcijo in dokaz, kako slab je položaj entente. Siromašna, slaba in z jasnimi besedilom nemške note ovržena Wilsonova utemeljitev da spoznati, da niti v Ameriki ne verjamejo, da Nemčija lahkomišelnost ogroža ameriške življenjske interese.

Nevtralci odklanjajo Wilsonove predloge.

Kopenhagen, 6. februarja. Večerniki javljajo: Wilsonova nota nevtralnim državam je bila danes istočasno izročena v Kopenhagemu, Stockholmu in Kristijaniji. Wilson pozivlja nevtralce, da naj sledijo vzgledu Amerike, ter naj prekinejo diplomatske stike z Nemčijo. Kakor se z gotovostjo za trjuje, bo danska vlada v svojem odgovoru poudarjala, da je stališče Amerike dejansko in formalno povsem različno od danskega in da se skandinavske države posvetujejo v Stockholmu o skupnem protestu, ki ga hočejo podati na podlagi mednarodnega prava proti nemški odredbi.

Stockholm, 7. februarja. Švedska Telegramm Biran poroča: Tukajšnji ameriški poslanik je bil že pri izročitvi note predsednika Wilsona 5. t. m. po zunanjem ministrstvu podučen, da Švedska najbrže ne bo sledila koraku Zedinjenih držav. Tozadeven sklep je bil storjen v včerajšnjem ministrskem svetu.

Berlin, 7. februarja. Stockholmski dopisnik „Lokalanzeigerja“ je izvedel s podučene strani, da pričakujejo, da bodo nordijske države — izročile skupno odgovor na nemško napoved poostrene podmorske vojne prihodnje dni. Vsebinsko bo odgovarjala mirnemu stališču, na katero se je postavilo vodilno časopisje teh treh držav.

Amerika se pripravlja.

London 7. februarja. „Morningpost“ javlja iz Washingtona: Predsednik Wilson in vojni ter mornariški minister so že določili, kako naj Amerika pomaga ententi. Vojaška pomoč se bo omejila zaenkrat na morje.

Amerika prevzame patroljsko službo v severnem in južnem Atlantskem oceanu ter bo tu preganjala nemške brodolovce in podmorske čolne. Ščitila bo ladje, ki prihajajo iz ameriških in kanadskih pristanišč ter tako omogočila, da se uporabijo angleške in francoske križarke, ki sedaj patrolirajo ob ameriški obali, drugod.

Tudi Južna Amerika odklanja Wilsonovo vabilo.

Berolin, 8. februarja.

Glasom sem dospelih poročil odklanjajo južno-ameriške države pridružiti se koraku Wilsona. Najbrže se bodo zadovoljile s protesti proti proglasitvi nemškega zapornega okoliša.

Vojna z Italijo.

Dunaj, 5. februarja.

Včeraj zjutraj je vdrl oddelek lovskega bajlona št. 30 v neko sovražno pozicijo zapadno od prelaza Plöcken (Karnijski greben). Vjel enega častnika in 28 mož ter vplnil eno strojno puško, eno metalo min in več pušk. Ko so razdejali zavzeto napravo sovražnika, so se vrnili naši lovci brez omembe vrednih izgub v svoje pozicije. Sicer nobenih pomembnih dogodkov.

Dunaj, 8. februarja.

Razen malih za nas uspešnih podvzetij pri Tolminu in v Valarsi jugovzhodno od Rovereda nobenih pomembnih dogodkov.

Trpljenje na Krasu.

„Neue Freie Presse“ piše o bojevanju na Krasu med drugim:

Ni mogoče opisati trpljenja in muk, ki jih naši hrabri vojaki prenašajo na tem kamenitem bojišču. Zraven vseh težkoč največ trpe naši vojaki radi pomanjkanja vode. Piše se o peklu bitke ob Sommi, o ledu v Karpatih, ali premalo se piše o žaru borb ob Soči. Slično puščavi se razprostira kamenita visoka planota. Na drugih bojiščih se morajo izkopati jarki in zavetja, ki nudijo dovolj varstva tudi proti najhujšemu bobnajočemu ognju, ali tukaj je to nemogoče. S težko muko se morajo klesati v kamnu hodniki, ki samo slabo ščitijo junake, ki v njih odbijajo sovražne naskoke. Tukaj nikdar ne odrečejo težki sovražni izstrelki, kakor na mehkih tleh. V sprednjih položajih je obstanek vrlo težak, ker so vsi dohodi pomanjkljivi. Sprednje črte so v slučaju bitke prepeščune same sebi, ker rezerve niso kakor na drugih bojiščih nameščene v bližini. Razven tega so tamkajšnje pozicije izpostavljene nepretrganemu ognju sovražnega topništva. Poleg tega pride nezonsna vročina, katere ni mogoče ublažiti. Ko bo domovina točneje pojmla grozne napore naših junakov ob Soči, potem šele jih bo mogoče prav ceniti.

Pred laško ofenzivo.

Dunaj, 3. februarja. Italijanski listi dan na dan obširnejše pišejo o italijanskih pripravah za novo ofenzivo: Transporti svežih čet in letnikov, katere bo treba še izvežbati, se vršijo neprestano na vse strani v italijansko operacijsko ozemlje. Izvežbanje vojakov je preloženo kolikor mogoče blizu fronte in pritegnjena sta tudi izvežbana letnika 1874 in 1875 v službo v prvi črti. Po drugi strani se hoče kolikor mogoče pogostoma menjati oficirje in vojake na fronti, pri štabih in v etapah. Vojak na fronti se ima vsaj po 6 mesecih te službe premestiti v mirnejšo službo.

Lugano, 3. februarja. „Popolo d' Italia“ zahteva pomoč ostalih zaveznikov, da bo mogla Italija započeti na Krasu ofenzivo večjega štila. Cadorna mora gledati na Dunaj in ne v Trst. Samo pohod proti srcu Avstrije more končati svetovno vojno, ker zapadna fronta ne more prinesiti odločitve.

Rim, 3. februarja. General Marazzi, ki stoji kot zborni poveljnik na soški fronti, je v pozor-uost vzbujajočem članku nasvetoval močno istočasno ofenzivo četverozveznih držav proti Lvovu in Trstu. Sedaj italijansko armadno vodstvo demantira, da bi bilo ono inspiriralo omenjeni članek.

Boji na zapadu.

Berolin, 3. februarja.

Med Armentieresom in Arrasom so se ponesečili številni sunki angleških izvidnih oddelkov. Na obeh straneh Ancre in Somme vlada živahen artiljerijski boj. V jutranjih in večernih urah živahno delovanje naših izvidnikov, ki so pripeljali jugozapadno od Miraumonta in severovzhodno od Le Sarsa enega častnika in 12 mož iz sovražnih jarkov. Na poti Gueudecourt-Beaulencourt so vdrli Angleži po močnem ognju v širini ene stotnije. V

protinapadu smo to točko zopet očistili. Več vjetih je ostalo v naših rokah.

Ob višini Combres in v gozdu Ailly so se vrnile čete s sunka iz sestreljenih francoskih črt z 20 vjetimi. V Vogezih so pripeljali naši izvidniki z nekega podvzetja šest Francozov nazaj.

Na severni zapadni fronti so bili letalci zelo delavni. Naše flotilje so v angleškem delu Francoske napravile dragocene konstatacije. Nasprotniki so utrpeli pri zračnih bojih sedem letal.

Berolin, 4. februarja.

Pri nerazglednem mrzlem vremenu je bil artiljerijski boj med Lensom in Arrasom in od Serreja do gozda St. Pierre Vaast živahnejši, kakor prejšnje dni. Severno od Ancre so napadli Angleži naše pozicije po bobnajočem ognju o polnoči. Dočim so se napadi severno od Beaucourta ponesečili, se je posrečilo blizu brega reke nekemu oddelku vdreti v naše najsrednje jarke.

Berolin, 5. februarja.

Od severnega brega Ancre tja do Somme so se odigravali pri močnem artiljerijskem ognju v posameznih odsekih tudi infanterijski boji. V protisunku smo Angležem zopet iztrgali večji del jarkov vzhodno od Beaucourta. Pri tem je ostalo okroglo 100 vjetih v naših rokah. Popoldne se je ponesečil silen angleški napad severno od Beaucourta, ponoči opetovani napad močnih sil na naše pozicije vzhodno od Grandcourta do južno od Pysa. Tudi ob poti iz Beaulencourta v Gueudecourt so se vršili boji. Južno od Somme so dvignile čete v sunku nad 20 Francozov in Angležev iz sovražnih črt.

Berolin, 6. februarja.

Vsled meglenega mrzlega vremena je bilo delovanje artiljerije in letalcev neznamno; le med Ancre in Sommo je bil artiljerijski boj prehodno silen. Z izvidnih sunkov v pokrajini ob Sommi, na vzhodnem bregu Mose in na lotarinski meji smo pripeljali seboj nad 30 Angležev in Francozov ter več strojnih pušk.

Berolin, 7. februarja.

Samo v malo odsekih se je dvignilo bojno delovanje vsled neugodnega razgleda čez navadno mero.

Jugo zapadno od Sennheima je dopoldne po močnem ognju napadla ena francoska stotnja. Zavrnilo smo jo ter je pustila več vjetih v naših rokah.

Pri uspešnih izvidnih sunkih blizu obali, na obeh straneh Ancre, ob severo-vzhodni fronti Verduna in v gozdu Parroy (Lotaringija) smo vjeli 60 mož in vplnili 3 strojne puške.

Berolin, 8. februarja.

V loku pri Ypresu je vladalo zvečer živahno streljanje. V loku pri Witshaetu smo razbili z obsežno razstrelitvijo velik del sovražnih minskih rovov. Angleška flotilja letal je metala bombe na mesto Brügge, kjer je bilo nekaj hiš porušenih ter v neki šoli ena žena in 16 otrok ubitih, 2 odrasla težko ranjena. Na vojaških napravah ni bilo škode.

Na obeh straneh kanala La Basse, ob Ancri in pri Bouchavesnesu je bil artiljerijski boj proti prejšnjim dnevom močnejši. Po polnoči so napadli Angleži na severnem bregu Ancre in jugovzhodno od Bouchavesnesa. Omejene začetne uspehe je naš protisunek hitro izravnal.

Angleži bi radi separatni mir z Avstrijo.

„Kölnische Volkszeitung“ piše: Londonski „Spectator“ ponuja cesarju Karlu poseben mir. Lokavi Britanec pravi, da morajo zavezniki Nemčije sedaj uvideti, da se borijo le pour le roi de Prusse, proti kateremu se bori ententa s trdno složnostjo. „Spectator“ opozarja na Metternichovo politiko napram Napoleonovim zaveznikom ter piše: Ententa naj ponudi cesarju Karlu poseben mir pod sledečimi pogoji: Iz Avstro-Ogrske naj se ustvarita 2 slovanski kraljevini, češka in jugoslovanska država. Poljska naj postane samostojna, Erdelj pripade Romunom, Ogrska ohrani samostojnost ter dobi kralja iz Hohenzollernskega rodu. Cesar Karel pa naj prevzame predsedništvo nove zveze južnonemških držav, ki naj sestoji iz nemških delov Avstrije, Koroške in Kranjske, dalje iz Saksanske, Badenske, Bavarske, Württenberške, Slezije in renkih provinc. Nemški knezi bi pod tradicionalnim vodstvom Habsburžanov imeli prednost pred sedanjo Bismarckovo državo. Ententa se ne vojuje z germanskim plemenom, temveč s Prusi in ponemčenimi Vendi. Taka zveza južnonemških držav, ki so cvet katoličanstva, bi dobila tudi blagoslov Vatikana.

Ruski neuspehi.

Berolin, 3. februarja.

Pri zelo hudem mrazu samo na malo točkah živahno bojno delovanje. Ob Narajovki (jugovzhodno od Lipnice Dolnje) so vdrl deli nekega saksanskega polka v rusko pozicijo in se vrnili s 60 vjetimi in eno strojno puško kot plenom.

Berolin, 5 februarja.

Ob Narajovki so tipali mali ruski oddelki proti našim varnostnim napravam, mi pa smo jih z ognjem zavrnili. Na fronti generalobersta nadvojvode Jožefa in pri armadni skupini generalfeldmaršala von Mackensena je položaj pri slabotnem artiljerijskem ognju in pri bojih v predpolju neizpremenjen.

Dunaj, 6. februarja.

Severovzhodno Kirlibabe so sunili oddelki lovskega bataljona št. 26. v sovražno glavno pozicijo, pobili 20 Rusov ter zasuli sovražne jarke.

Pri Comanesci smo prisilili sovražnega lovskega letalca v zračnem boju, da se je moral spustiti na tla.

Dunaj, 7. februarja.

Ob romunski fronti mestoma živahnejši topovski ogenj. Severovzhodno od Kirlibabe smo zavrnili sunek dveh sovražnih stotnij. Pri Berezini smo vjeli v uspešnem podvzetju v predpolju dva ruska častnika in 50 mož ter vplenili 9 metal min. Akcije so se udeležili avstro-ogrski oddelki.

Dunaj 7. februarja.

Pri Bekasu ob ogrski vzhodni meji so naše varstvene čete zavrnile sunek rnskih oddelkov.

Dunaj, 8. februarja.

Sovražni oddelki, ki so tipali proti našim pozicijam jugo-zapadno od Bržežanov, so bili z ognjem pregnani.

Dunaj, 8. februarja.

Poskušen sovražni napad vzhodno od doline Casinu smo že v prvih početkih s svojim ognjem preprečili. Zapadno od Woroncyna so nemške čete v sunku prodrle v sovražne pozicije ter prizadejale posadki močne izgube, nakar so se vrnile brez lastnih izgub z nekaj vjetimi.

Na Balkanu.

Berolin, 3 februarja.

Jugovzhodno od Dojranskega jezera po močnem ognju prodirajoče oddelke smo zavrnili.

Dunaj, 5. februarja.

Južno od Ohridskega jezera so zavrnile naše čete sovražne izvidne oddelke.

Berolin 7. februarja.

V loku Črne in na obeh bregovih Vardarja posamni močni ognjeni valovi, sicer malo bojnega delovanja.

Nova prebiranja za letnike 1872—1891.

Ur. razglašajo, da se bodo vršila v času od 3. do 28. marca nova prebiranja črnovojniških letnikov 1872. do 1891.

K prebiranju morajo priti vsi, ki so bili pri prejšnjih (3) prebiranjih spoznani za nesposobne, pa tudi tisti, ki so bili pri prezentaciji ali pozneje iz vojaške službe kot nesposobni odpuščeni.

Izveti so: 1. tisti, ki se itak nahajajo v aktivni črnovojniški službi; 2. v pokoju ali v razmerju „izven službe“; 3. ki so bili šele po 30. novembru 1916. potom superarbitracije iz voj. službe odpuščeni ozir. kot črnovojniki poslani na dopust; 4. invalidi, nahajajoči se v vojaških oskrbovalnih zavodih; 5. ki so bili kot popolnoma nesposobni že svoj čas iz asentnih seznamov črtani ali katerim se je pozneje izstavil certifikat o oprostitvi od črnovojniške službe ali pa črnovojniška odpustnica; imejtelji enostavnih potrdil, da so za vsako črnovojniško službo nesposobni, niso oproščeni pregledovanja; 6. ki imajo take hibe, da so za črnovojniško službo z orožjem očitno nesposobni, ako je to pred pregledovalno komisijo dokazano. Epileptiki pa morajo priti osebno k pregledovanju ter prinesiti seboj spričevalo o svoji bolezni.

Vsi, ki so dolžni priti k pregledovanju se morajo najpozneje do 15. t. m. prijaviti pri uradu dotične občine, v kateri prebivajo v času objave tega razglašala.

Veliki admiral Haus †.

Avstro-ogrsko mornarico je zadela izredno težka izguba. Nje poveljnik veliki admiral Anton Haus je v noči od 7. na 8. februar po nekolikodnevni bolezni umrl za pljučnico.

Veliki admiral Haus je bil rojen v Tolminu leta 1853. kot sin graščinskega oskrbnika. Mladostna leta je preživel na Kranjskem, v Ljubljani je dovršil gimnazijo, naučil se je izvrstno slovensko in je vzljubil narod, med katerim je bil vzgojen. Po dovršenih srednješolskih študijah je šel k mornarici. Hitro je napredoval, postal je kapitan, bil je poklican v ministrstvo, prevzel je poveljništvo velikih ladij, v razmeroma mladih letih je dosegel admiralsko dostojanstvo. Po smrti admirala Montecuccolija je postal leta 1913. poveljnik avstrijskega vojnega brodovja. Kot tak je kmalu pokazal odlične organizatorične zmožnosti in ko je izbruhnila vojna, je zaslovelo ime admirala Hausa kot enega izmed prvih taktikov in vojskovodij na morju. Pod njegovim vodstvom si je naša razmeroma majhna vojna mornarica izvojevala nevenljive laborike, vredne Tegetthofove slave. Cesar je odlikoval zmagoslavnega admirala na ta način, da je ustanovil dostojanstvo „velikega admirala“ ter mu kot prvemu avstrijskemu pomorščaku podelil ta naslov.

DNEVNE VESTI.

S pozivnim razglasom „R“ zaukazano prebiranje v letu 1899. rojenih črnovojniškov se vrši na Kranjskem: dne 20. februarja v Litiji za sodni okraj Litija; dne 8. februarja na Jesenicah za sodni okraj Kranjska gora; dne 9. februarja v Radovljici za sodni okraj Radovljica; dne 10. in 11. februarja v Kranju za sodna okraja Kranj in Tržič; dne 12. februarja v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka; dne 13. in 14. februarja v Ljubljani za mesto Ljubljana; dne 15. in 16. februarja v Kamniku za sodna okraja Kamnik in Brdo.

Vojaška visoka šola v Ljubljani. Načelnik generalnega štaba je odredil, da se ustanovi mesto „vojne šole“, v kateri so se pred vojno izobraževali častniki za generalštabno karijero in ki je z izbruhom vojne prenehala, poseben „informačni tečaj za vojnišolske aspirante“ in sicer v Ljubljani. Za poveljnika tega tečaja je imenovan fml. von Willerdiny, za njegovega namestnika pa polkovnik gen. štaba Slameczka. V tečaj je bilo sprejetih 250 aspirantov, ki bodo absolvirali svoje študije v dveh oddelkih. Poduk se bo vršil v prostorih ljubljanske c. kr. višje realke. — Prvi kurz se prične 12. marca 1917.

Reduciranje sladkornih nakaznic. Vlada je odredila: Sladkorne nakaznice se izdajajo v bodoče za dobo enega meseca (in ne kakor dosedaj za dobo 4 tednov.) Na osebo odpade za 1 mesec v mestih in industrijalnih krajih 1 kg (mesto dosedaj 1.25 kg) sladkorja, za kraje na deželi $\frac{3}{4}$ kg, za težake pa $1\frac{1}{2}$ kg (masto dosedanjega $1\frac{5}{8}$ kg). Sladščičarne in tovarne za kandite bodo dobivale v bodoče le 40% one množine, ki so jo porabile v kampanji 1913/14. Gostilne in kavarne v bodoče ne bodo smele gostiti kave in drugih pijač s sladkorjem, temveč bodo dobile kot nadomestilo primerne množine saharina.

Poraba saharina. Vlada je uvedla monopol za saharin, umetno nadomestilo za sladkor, ki nima vrednosti kot hrana, ki pa je 550krat sladkejši kot sladkor. Saharin se bo prodajal v lekarnah po določenih cenah. Kupiti ga bo mogel vsakdo. Cene bodo od vlade fiksirane.

Svarilo pred podpiranjem pobeglih vojnih vjetnikov. V zadnjem času prijati pobegli vojni vjetniki so izpovedali, da jih je civilno prebivalstvo med begom podpiralo. Dobili so hrano in prenočišče mnogokrat zastoj. Vsled tega se je pripetilo, da so se vojni vjetniki često šele čez mesec dni po begu zaniogli zopet prijati. Ker je z vbegom vojnih vjetnikov združena velika nevarnost in velika škoda za lastno armado, bo armadno poveljstvo vsako ovadbo o podpiranju pobeglih vojnih vjetnikov po civilnem prebivalstvu natančno raziskalo in odredilo proti krivcem vojaško kazensko postopanje radi hudodelstva proti

vojni moči države. Vsakogar se tedaj v lastno korist najnujnejše svari, pred podpiranjem pobeglih vojnih vjetnikov na kateri koli način si bodi.

Zakaj so cene tiskovinam tako poskočile?

Cene tiskovinam so se morale izdatno zvišati, ker so se cene tiskarskim potrebščinam neverjetno zvišale, ker je nadalje treba vpoštevati vojni pribitek in zvišanje raznih pristojbin. Od začetka vojne se je navadni tiskovni papir podražil za 250—300%, fini tiskovni papir za 300—400%, naviti papir za 75—80%, kuverte za 110—250%, barve za 200—300%, tvarina za valjce za 420—800%, olje, terpentin, bencin itd. za 50—300%, črke za 150—250%, vrca za 200—250%. Vojni pribitek na pridobnino znaša 60—100%, na dohodnino 15—120% in drugi vojni pribitki do 100%. Poštne pristojbine so se zvišale za $33\frac{1}{3}$ —50%, kolki in druge pristojbine za $33\frac{1}{3}$ —100%, plače in draginjske doklade nastavljenem za 5—30%, voznina za 30—100% in kurjava za 50—100%.

Meseca marca bo mir! Upajmo, da bo to prorokovanje nove francoske prorokinje zanesljivejše, kot so podobna mirovna prorokovanja Madame de Thebes. Novo prorokinjo so „odkrili“ v Cherbourgu, kjer je zaposlena kot sprevednica pri tamošnji cestni železnici. — Nekega dne je zahtevala v voz stopivša dama vozni listek in je hotela plačati s papirnatim denarjem. Sprevednica je prosila damo za drobiž; dama je pa trdila, da ga nima. Toda sprevednica se ni dala premoiti in je odločno izjavila, da ima dama v svoji denarnici tri franke. Navzoči sopotniki, ki so se hoteli prepricati o resnici te trditve, so naprosili damo, da naj pokaže svojo denarnico. In glej! — v resnici so bili v nji trije franki. Navzoči častnik, hoteč preizkusiti bistroidno sprevednico, jo vpraša, kaj je delal, predno je stopil v voz. Brez vsacega obotavljanja mu reče, da je bil v Banque de France in da je tam dvignil 6000 fr. V resnici je bilo tako. — Samo ob sebi je umevno, da je naslednje vprašanje veljajo — koncu vojske, na kar je sprevednica z vso sigurnostjo odgovorila, da 17. dan meseca marca t. l. prinese mir. — Čemo vidjeti!

Pristni in nepristi Rubens. Pod tem naslovom objavlja „Vlaamsche Nieuws“ sledeči, času primerni dogodek: V vagon cestne železnice stopi službojoči uradnik in pregleduje, ima-li kdo seboj kaj masti, masla, moke ali kaj drugega takega blaga, ki ga v sedanjih časih pač ne smeš v mesto uvažati. Pri reviziji vrže kar naenkrat svoj preizkušeni pogled na poprsje močne ženske Rubensovega žanra. — Hm, kaj pa to . . . ? — Zeno oblije rudečica; spozna, da se ji ni pošrečilo. — Preiskava je dognala dva kilograma svežega masla, enega na desni, drugega na levi! — Sopotniki so s preiskavo zadovoljni in ob enem ozlovoljeni nad takim početjem. — In kaj pa tam, oni vis-à-vis?! Kažejo na drugo žensko še bujnejših oblik. — Ta tudi zardi, pa ne vsled sramežljivosti, marveč vsled skrajnega ogorčenja: „Dobro, ampak, ako mislite, da . . .“, in z jezno kretnjo hipoma odpne svojo obleko. — Takrat je bil to — pristen Rubens! (Nár. L.)

Pomanjkanje premoga na Nemškem mora biti menda še hujše kakor pri nas, zakaj v Monakovem je vojaška oblast izdala izredne odredbe: Vse ljudske in zasebne šole se morajo takoj zapre-

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
ješenovega
češnjevega
hruševega
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančnejša pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4¹/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 1.000.000

Hranilnih vlog
nad K 23.000.000

